Kőszeg, 1917. január hó 14-én. 2. szám. XXXVII. évfolyam.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 6 korona, postai szétküldéssel 7 korona.
Egyes szám ára 12 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: RONAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. szám.

Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számitatnak.

Az új adók.

A háboru vérbe és pénzbe kerül. Hogy mennyi vérbe, azt nem is tudjuk számon tartani, hogy mennyi pénzbe, azt, sajnos, jól fogjuk tudni, mert magunk és utódaink nosszu évtizedeken át fogják apránkint kifizetni.

Az első adójavaslat a hadinyereségek megadóztatásáról szól. A javaslat lényege az, hogy mindenkinek adót kell fizetni azután a jövedelemtöbblet után, amellyel a háboru alatt elért évi jövedelme felülmulta a háboru előtti évek átlagos jövedelmét. Ha tehát például valakinek a háboru előtti három évben az összes jövedelmük 30.000 korona volt, vagyis egy évben átlag 10.000 korona, a háborus években pedig, vagyis 1914., 1915., 1916-ban 60 000 korona, tehát átlag évente 20 000 korona, a többlet tehát itt évente 10.000 korona, amely után fizetni kell 5%-os hadi nyereségadot. Ha a többlet 20 000 korona vagy több, akkor a másik 10.000 után 10%-ot, a következő 20.000 után 15%-ot stb. fizet.

Ez az adó először 1917-ben lesz kivetve, de visszamelőleg a háborus esztendőkre.

A másik adójavaslat az 1909. évben megalkotott jövedelemadónak részbeni életbeléptetéséről szól. Ezt az adót fizetni fogják mindazok, akiknek jövedelme meghaladja az évi 10.000 koronát.

Fizetni kell pedig 10.000 K-ától 10.600 korona jövedelemig 290 korona jövedelemadót, 10 600 tól 11.400 korona jövedelemig háromszáztizenhat korona adót és igy tovább a törvényben előirt fokozat szerint emelkedő arányban. A jövedelemadónál a családfő jövedelméhez számit a családtagok jövedelme is, amennyiben azoknak jövedelme a háztartás fejének rendelkezése alá kerül. Jövedelemnek csak a tiszta jövedelem számit, tehát levonásba hozható a bevételből mindaz, ami a bevétel előteremtésére szükséges volt, vagyis a munkabérek, konvenciok, épületek karbantartására, gépek javitására fizetett összegek továbbá adóillletékék, vámok stb.

A jövedelemadó után semmiféle más állami, helyhatósági adó, illetőleg pótadó nem vethető ki.

Mindenki vallomást tartozik adni jövedelméről, ha az meghaladja a 10 ezer koronát.

A harmadik adójavaslat egy teljesen uj adót hoz be, t. i. a vagyonadót. Ez tehát nem a keresetet, nem a jövedelmet adóztatja meg, hanem magát a vagyont, vagyis a földet, házat, élő és holt felszerelést, ingó és ingatlan vagyont, de csak abban az esetben ha mindent összeszámitva és a tartozásokat levonva a tiszta vagyon többet tesz ki, mint 50.000 koronát.

Vagyonhoz számit mindenekelőtt a föld, az erdő, az állatok, a gépek, gazdálkodási eszközök, továbbá a készpénz, takarékbetét, értekpapir, szóval minden, aminek értéke van. Nem számit vagyonnak a házibutor valamint a házieszköz. Levonható a megállapitott vagyon értékéből minden tőketartozás. Tehát például bekebelezett adósság és más olyan tőketartozás is, mely után kamatot kell fizetni. A megállapitott vagyon összegéből ezenkivül mást nem lehet levonni.

A vagyonadó összege a következő: 50,000 K-tól 52.000K-ig az adó 60 K — 52 000 K-tól 56.000 K ig 68 K. — és igy felfebb átlagosan minden ujabb 4000 korona vagyon után ujabb 12 korona, később minden 8.000 K. vagyontöbblet után 16 K. és tovább folyton emelkedő tételekben, ugy hogy a kezdő kulcs 0.12, és a végző kulcs, amely azonban csak 2,400 000 K. vagyonnál kezd érvényesülni, 0 5%. vagyis egy fel %. 2,400.000 K. vagyonnal tehát, a vagyonadó 12.000 K.

A legnagyobb enyhitése a vagyonadó javaslatnak az, hogy a vagyonadóból le lehet vonni a kivetett jövedelem adónak azt a részét, amely a vagyonból származó jövedelem után van kivetve. Pl. birtokos embernél, akinek jövedelme csak a gazdálkodásból van, vagyis a vagyonából, az ha esetleg jövedelemadót fizet, az egész jövedelemadót levonhatja a vagyonából és csak a maradékot fizeti vagyonadó gyanánt. Pl. ha 200 K jövedelemadót kell fizetnie a vagyona után pedig 450 K. vagyonadót, akkor nem 200+450=650 K-at fog fizetni, hanem csak 200 K. jövedelemadót és 250 K. vagyonadót vagyis összesen 450 K-at.

A vagyonadónál a legfontosabb kérdés, hogy miképen fogjak a vagyont felbecsülni. Vajjon a forgalmi árakat vagyis az adásvételnél érvényesülő árakat veszi-e a becslő-bizottság figyelembe, vagy pedig a hozamot, a kataszteri tiszta jövedelmet veszi-e alapul az érték megállapitásánál. A földnél pl. igazságos becslés nem indulhat el azon, hogy a falu határában pl. 2000 K-át vagy ennél is többet adnak egy hold földért, mert nagyon könnyen lehetséges, hogy annak a földnek az értéke nem annyi, mert nem lehet belőle kihozni rendes körülmények között és állandóan a 2000 K. tőkének a kamatját. Pedig, ha az ára fejében fizetett tőkének a kamatját nem lehet belőle kihozni, akkor a föld tul van fizetve és nem szakad a vételárat a föld értéke gyanánt elfogadni. Még kevésbbé lehet a vagyon felbecsülésénél pl. irányadónak venni a mai állatárakat, mert hiszen ezek először is nem lesznek tartósak, másodszor én vagyonilag nem vagyok erősebb, ha 6000 K-ás párokor huzza az igamat vagy csak 1000 K-ás. Miután azt eladni nem tudom, tamnezve egészen egyremegy, hogy mi az ára.

A vagyonról minden adókötelés tartozik vallomást adni. A levonni kivánt tőketartozásokat a hitelezőnek és lakóhelyének megnevezésével egyenkint kell bevallani. Aki vallomást a megszabott idő alatt nem tesz, esetleg külön megkeresésre a vallomást megtagadja, az büntetésből a reá kivetett vagyonadónak 1-től 10%-ig terjedő részét fizeti.

Tárca.

1848. márciusa Kőszegen.

(Eddig nyilvánosságra nem hozott adatok nyomán.)

A történetből tudjuk és ismerjük 1848. évi március hó 15. és következő napokon lefolyt eseményeket, melyeknek hallatára még most is hevesebben lüktet vérünk, pedig mindinkább eltávolodunk a nagy időktől és vérünk is enged melegétől. Hevülünk, mert véges eszünk, érző szivünk azt sugallja, hogy azon időben történt törvényes intézkedések hazánknak egy szebb, egy jobb kornak alapját akarta megvetni. Olyan hazafiak állottak a lelkes nemzet élén, kiknek egyéni és szellemi képességénél még kiemelkedőbb volt önzetlenségük és hazaszeretetük.

Nem ugy történt, mint történeti hivatásra született akkori vezéreink akarták. Magyarországnak ujjá épitéséhez, naggyá tételéhez megtehették az első lépést, de a második lépésük már akadályra talált.

Kutatom, hogy az 1848 évi márciusi események városunkban hagytak-e és minő nyomot hátra. Apáink, igaz, sokat beszéltek 1848 ról, ok is azonban inkább csak saját benyomásaikat, élményeiket mondották el, mintsem azon eseményeket, azon megtörtént dolgokat, melyekben nem volt részük. De hogy mit cselekedtek azon férfiak, kiknek azon időben vezető szerepük volt és hogyan intézték, irányitották az ügyeket, — ezt csakis a hiteles feljegyzések nyujtják. Érdekes tehát ezekbe betekinteni.

„A sors forgó kereke a multakon keresztül menven, az uj pálya megkezdetett." Ezen szavakkal vezeti be Nagy Károly országgyülési követünk Pozsonyban 1848. évi március hó 19 én kelt levelét, melyben az akkor lezajlott fontos eseményekről, „a nemes tanács és érdemes polgári közönségnek, tisztelt küldőinek" hiven beszámolt.

Keresztül gázolt első sorban gróf Apponyi Györgyön, kit városunk nemes magistratusa udvari főkancellárá történt kineveztetése alkalmából üdvözölt és aki Bécsben 1848 folyó hó 28 án kelt a nemes városi tanácshoz intézett „őszinte örommel vettem e ns. városi Tanácsnak üdvözlő sorait, melyeket udvari főkancellárá leti legkegyelmesebb kineveztetésem következtében hozzám intézni szivesked ett, teljes biztossággal várom, hogy felséges Urunk Királyunk a haza javára és annak minden rendjei boldogitására célzó szándékainak előmozditására szentelt törekvéseimet e ns. városi Tanács is saját körében buzgó közremunkálással támogatni fogja," tartalmu levelében köszönte meg üdvözletét.

Nagy Károly követ Pozsonyban 1848 évi március hó 30-án Sopron, Vas és Zala törvényhatóságokhoz sürgős posta stafetta utján küldött jelentéséhez csatolt levelében értesiti e város polgárságát, hogy gróf Apponyi Györgyöt, báró Józsika erdélyi kancelárt és Wirkner magyar kancelláriai előadót, udvari tanácsost mint hűtlen hazafiakat proscribáltaknak nyilvánitották, mert azon királyi válasznak szerkesztésével, mely a független felelős magyar miniszterium alakitása iránti országhoz felterjesztésre megérkezett, — melynek következtében gróf Batthány Lajos miniszterelnök és minisztertársai lemondottak, — őket gyanusitották, kik a levél szerint „mint a bukott kormány gonosz szándékú egyének allattomos árnanyosai utolsó vonaglásaikban zavarokat törekszenek csinálni.

De tartsunk sorrendet az eseményeknek előadásában.

Az akkori hatalom megpuhitását és engedékenységét, mondjuk helyesebben, az addigi rendszer összeroppanását hathatósan előmozditá azon nagy pénzügyi kalamitás, amiben az egész birodalom sinylődött. Oly nagyfoku volt a bizalmatlanság a kibocsátott bankjegyek iránt, hogy a közönség közül a bankjegyeket elfogadni és azokat ezüst pénzre felváltani senki sem akarta. E pénzügyi kalamitásról elődeink sokat beszéltek, arról is, hogy mely pösztösök rejtegettek el az ezüst pénzt. Különben pénzügyi viszonyainknak nyomorusságát gyerekeveimben meg én is tapasztaltam s egy alkalommal irtam is róla.

Nagy Károlynak 1848. március hó 3 án kelt levelében arról értesiti a várost, hogy az országgyülésnek első teendője a pénz- és a bankjegy viszonyat rendezni. Folytatólag irja, hogy a bécsi bank megbizottja megjelent Pozsonyban és magánuton a bank állapotát hitelesen kimutatta. A forgalomban levő bankjegyek értéke volt 214 millió, a fedező érték pedig 253 millió. Azután megjegyzi „miután minden hir szárnyalva növekszik és küldöimhez is hihető elérkezik, ennél fogva megnyugtatásukra szoros hivattásomnak lenni tartom, tisztelt küldőimet a dolgok valódiságáról értesitem és megnyugtatni arról, hogy e részbe jelenleg alapos aggodalom fenn nem forog, nehogy mindenféle híresztelés által a társas élet, fokép kereskedési viszonyai megakasztassanak, leginkább pedig a pénzbeli és egyébb vállalatok n. m. takarékpénztár s effféle rendes működéseibe hátráltassanak."

Majd 1848 március hó 13-án kelt levelében arról értesitette „tisztelt küldőit," hogy a kor eseményei és a legközelebbi napokban feltüntek egy kevés időre a törvényhozás rendszerét háttérbe tevén, a K. K. és R. R. a március 13 án volt bécsi jelenet következtében más napon, azaz március hó 14 én tanácskozási tartván, felszólamlottak a K. K. és R. R. a bécsi történet nyomán mindenekelőtt Ő cs. kir. főherczegsége küldöttség által kéretnek meg, miszerint ezen felhivási javaslatot a Mitgos fő R. R.-nél tartandó ülésbe halatlék nélkül felvétetni méltóztatnék, melynél fogva Ő felsége az országgyülési teendők iránt, alázatosan a K. K. és R. R. részéről megkéretetvén, ebbeli indítvány elfogadtatván, nyomban a

Van egy negyedik adójavaslat is, amely az 1916. évre kivetett harmadosztályu kereseti adónak ujabb három évre való érvényben tartásáról intézkedik. Sőt van egy ötödik adójavaslat is amely a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adóját rendezi és emeli.

Pusztuljanak az uzsorások!

A magyar közönség indolenciája az áruuzsorások szemérmetlenségeivel szemben párját ritkítja és egyetlen más országban sem tapasztalható. Mi csak panaszkodni tudunk, de cselekedni nem; a hatóságokat okoljuk, holott a hatóságok a hallatlanul merész élelmiszeruzsora ellen mégis csak cselekednek valamit, amit lehet ugyan kritika tárgyává tenni, de nem lehet kétségbe vonni, hogy megvan bennök az akarat a gazságokat megfenyiteni, lehetetlenekké tenni. A magyar nagyközönség ellenben panaszkodáson kivül egyebet nem tesz, mint türelmesen, az eladók követelte alázatossággal fizeti az uzsoraárakat, sőt nagyon szokszor a követelt árnál többet is, könnyedén tultéve magát minden erkölcsi szemponton és nem gondolva arra, hogy eljárásával épp oly bűnt követ el, mint a lelketlen uzsorás.

Nincs hát mit csodalkozni azon, hogy az uzsora polypkarjai nemcsak az élelmiszerek, hanem minden más árucikk árszabását is magukhoz ragadják. Érdekes, hogy egy és ugyanazon cikkert, még pedig akár élelmi, akár ipari árucikk, különféle helyeken különféle árakat követelnek, de abban az árak mégis csak megegyeznek, hogy a maximáltnál magasabbak. Igy teszik tul magukat az elárusitók a törvényeken és rendeleteken és a magyar közönség hüségesen segit nekik piszkos vagyont harácsolni.

Már a köz érdekében is kötelessége volna a vevőknek, hogy a jogosulatlan tulköveteléseket feljelentsék és nem volna szabad visszariadniok a feljelentéssel együtt járó futkározástól és időveszteségtől. Mert a hatóság csak a tudomására jutott visszaéléseket büntetheti meg. A közönség kötelessége, hogy a hatóságokat feljelentésekkel értesitse az uzsorások gazságairól. Csak igy lehetséges ezt az utálatos fajzatot kiirtani.

A kapzsiság, melyet a háboru tenyésztett, patologiai tünet és — fájdalom — rendkivül ragályos. Ezt a nyavalyát nem szabad eltitkolni, épp oly kevéssé, mint a vörheny — vagy tifuszeseteket.

Ne reméljen senkisem az eddiginél rendesebb árviszonyokat — legalább a háboru tartama alatt — mindaddig, mig maga a közönség nem működik közre a baj leküzdésében.

Városi ügyek.

203/917

Hirdetmeny.

Mindennemű nyers vagy áztatott kenderanyagkészlet a Kenderközpont (Budapest IV. Deák Ferenc u. 15 sz.) által a kereskedelemügyi minisztériumnak bejelentendő. Bejelentőlapok a központnál beszerezhetők. Akinek készlete kenderkóréból 2500 kg-nál, kikészitett kenderanyagból 500 kg nál kisebb, nálam tartozik bejelenteni. Háziszükséglet fedezésére házi iparszerüleg feldolgozott kendert nem tartoznak bejelenteni. Kikészitett kender vagy kenderkóc minden hónap 10 ig e Kenderközpontnak megvételre felajánlandó. Erre ürlapok a Kenderközpontnál beszerezhetők. Vásárokon a Kenderközpont helyi megbizottja veszi át a kendert. A Kenderközpont az ajánlatra 14 napon belül nyilatkozni tartozik, ellenesetben az ajánlattevő az áruval szabadon rendelkezik. Az áru a legmagasabb áron 8 napon belül kifizetendő a Központ által. Kender csak szállitási igazolvánnyal szállitható, mint vásárhelyekre az illetékes helyi hatóság, más esetben a kereskedelemügyi miniszter ad. E rendelet ellen vétők 6 havi fogházzal és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Kőszeg 1917 január 11

Jambrits Lajos, polgármester.

200/917

Hirdetmeny.

Közhirül adom, hogy az ország határállomásaira vagy azokon tul csak 3 napra való élelmiszer szállitható kézipodgyász gyanánt. Az ország határain belül oly cikkekből, melyeknek beszerzésére az utazónak engedélye van, a kézi podgyász fogalmának megfelelő mennyiségben szállitható szabadon.

Kőszeg 1917 január 10.

Jambrits Lajos, polgármester.

191/917

Hirdetmeny

a kávénak hatósági utalvány mellett való elárusitása tárgyában.

Közhirrül adom, hogy a városban levő kereskedők kávét csak hatósági utalvány mellett adhatnak el, miért is készletüket hatósági rendelkezés alá vettem. A kávéra szóló utalványt a városházán a közélelmezési irodában lehet kapni. Egy személy egy hóra 10 dkg. kávét kaphat.

Jambrits Lajos polgármester.

25/917

Hirdetmeny.

tartalékos tisztek jelentkezése tárgyában.

A helyben tartozkodó máshova vagy ideilletőségü felmentett közös hadseregbeli tartalékos tisztek, havidijasok, hadapródjelöltek, zászlósok, katonai hivatalnokok felhivatnak felmentési jogcimük igazolása végett f. év január hó 17-ig hivatalomban való megjelenésre.

Kőszeg 1917 január 11.

Kőszegi József rendőrkapitány.

98/917

Hirdetmeny

népfelkelő kötelesek jelentkezése tárgyában.

Az 1899. évben született összes népfolkelésre kötelezettek ezennel felhivatnak, hogy összeirásuk végett a rendőrhatóságnál legkésőbb f. évi január hó 18 ig jelentkezzenek és egyuttal azok is, akik az eddigi szemléktől bármi okból elmaradtak.

Az összeirásuk végett fentiek szerint jelentkezésre utasitott egyének — sorozása iránt az elöljáróságnak később kezeteendő rendelkezéséhez képest megjelölt helyen 1917. évi január 29 től február 10 ig terjedő időközben népfolkelési bemutató szemlére fognak behivatni és elővezetetni s ott alkalmasságuk hoz képest osztályoztatni.

Az alkalmasak bevonulásuk idejéről később nyernek értesitést.

A népfolkelési bemutató szemlén mindenkinek meg kell jelenni, tehát azon népfölkelésre kötelezetteknek is, kik a pénzügyőrségnél, a posta- távirdaintézeteknél, továbbá azoknak, akik személyes hadiszolgálatra kirendeltetek és végül a vasutaknál alkalmazásban állanak.

Kőszegi József rendőrkapitány.

Helyi hirek.

Kitüntetések. Őfelsége legfelsőbb elismerését adatta tudtul Dr. Kopfstein Lipót ügyvéd, népfelkelő főhadnagynak és Dr. Szilványi Károly hadbiró-főhadnagynak, a Signum Laudis érdemjel adományázásával, a harctéren teljesitett szolgálatuk fejében.

Áthelyezes. Lichtschein Sándor 12. vadászzászlóaljbeli zászlóst áthelyezték a 70. gyalogezredhez Nagyváradra.

A kamarai elnök előadása. A soproni kereskedelmi és iparkamara agilis elnöke, Spiegel Szigfried mint már mult héten irtuk, tervbevette, hogy a kamara kerületébe tartózó városok iparos és kereskedőivel való személyes érintkezés és igy az egyes városok kivánalmai felől meggyőződést szerzendő, körutat tesz a városokban és látogatását előadásokkal kapcsolja egybe. Spiegel Szigfried első utja Kőszegre vezetette. Mult vasárnap délután a városháza tanácstermuben nagyszámu iparos és kereskedő hallgatóság előtt tartotta meg nagy érdeklődéssel kisért előadását. Utalt a háborus helyzetre, a háboru utáni aktuálissá váló kérdésekre, amelyek sorában legfontosabbnak tartja az ipar szempontjából, a visszatérő iparosok anyagi segitségét, esetleg megfelelő szerszámokkal, vagy gépekkel látassanak el. Ez irányban a kamara a legmesszebbmenő támogatást fogja nyujtani nemkülönben a bevonult iparosok és kereskedők családjainak is. A háboru után első és legfontosabb teendő, hogy a most fennálló központok azonnal szüntessék be működésüket, hogy a szabad kereskedelem ismét elfoglalhassa az őt megillető helyét. Végül kérte a megjelenteket, hogy minden kivánalmukkal bizalommal forduljanak a kamarához. A nagy tetszéssel fogadott előadásért a kőszegiek nevében Freyberger Sándor választmányi tag mondott köszönetet de egyben kifejezte a különböző központok elleni további küzdelmét.

Gyászemlékünnep volt hétfőn az ev. felsőbb leányiskola disztermében, hogy a vakációról Budaker Károly igazgató temetése után érkezett növendékek is lerohassák kegyeles hálaérzésüket, de ki érdemelte ezt az elhunyt igazgató, ki annyi buzgalmat, jóságot és szeretetet tanusitott. Az iskolai énekkar gyászéneke után Balikó Lajos ev. lelkész és hitoktató mondott megható emlékbeszédet az intézetnek korán és váratlanul elhunyt igazgatójáról, közismert fényes tulajdonságait és az intézet vezetése körül szerzett érdemeit méltatva. Utána az intézet növendékei testületileg vonultak ki a temetőbe, hol az elhunytnak sirjánál az intézeti énekkar gyászénekben fejezte ki mélységesen átérzett bánatát, Balikó Lajos ev. lelkész pedig imával fejezte be a gyászemlékünnepélyt.

A vidéki ujságirók szövetsége az orosz dultfelső Magyarország ujraépitendő részében „Sajtószállást" akar létesiteni, beteg- és gyengélkedő hirlapirók üdülőhelyéül és e célra szerte az országban igen lelkes adományokkal segélyzik e vállalkozást. Szombathelyen e célra tegnap este igen fényes műsorral hangversenyt rendeztek, melyen a szövetség elnöke, Szávay Gyula, a kiváló poéta és iró tartott felolvasást hirneves művészek pedig ének- és hegedű előadást. E rendezésnek élén állott az alispán és a vármegye két városának polgármestere. A hangverseny után a szombathelyi Kereskedelmi Kör vacsorát rendezett Szávay tiszteletére, aki tudvalevőleg a debreceni kereskedelmi kamara titkára és a kamarák központjának vezetője. A vacsorán Jambrits Lajos polgármester is felszólalt.

Rigler Mihály népfölkelőről az a hir érkezett, hogy az orosz fronton mult év junius 1. és 18-iki közötti harcokban eltünt és akinek hollétét azóta nyomozzák. Aki tud felőle, értesitse a hatóságot.

---

kerületi tanácskozásból egy küldöttség ment a végre Ő cs. kir. főhercegségéhez, a Nádorhoz, ki is ezen megkérés folytán aznap délután ülést tartatott a Mltgos főrendeknél, abba felhivási javaslat felvétetett és egyhangulag elfogadtatott és annak Őfelsége eleibe terjesztése végett egy országos küldöttség neveztetett, mely más napon március hó 15 én reggeli 10 órakor elindult Bécsbe, ahol Ő cs. kir. főhercegsége a Nádor által be fog mutattatni.

Ugyanazon március hó 15 én tartott kerületi tanácskozásba inditvány osztatván a közadózás, a sajtószabadság, örök megváltás, a népképviseleti rendszer, mind ezen inditványok elfogadtatván, ezen inditványok elfogadása által jelenleg a pártok legnagyobb részben megszüntettek és a közérdek foglalta el helyét, ami igen óhajtó, minthogy ismét az alkotmány terén történnek a működések és semmisitve a pártok, pártfogások és azok támaszán történt számtalan hamis vádak, feladások, gyanusitgatások és ármánykodások. Értesitett még Metternich herceg miniszter lukásáról és Apponyi lelépéséről.

Március hó 18 án kelt levelében azt irja, hogy március hó 17 én délután 5—6 óra között az országos küldöttség Bécsből megérkezvén és kiszállván a gőzösből, nyomban Isten szabad ege alatt eljárásának eredményét a nagy számba összegyült népnek kinyilvánitotta, hogy „Őfelsége kegyelmes királyunk a magyar nemzet kivánatat helyesiteni, — egyszersmind pedig fenséges István főherceg a Nádort, mint a magyar nemzet kivánatainak egyedüli kieszközlőjét, kit az ég tartson és áldjon, teljes hatalmu helytartójának kinevezni méltóztatott." E levelét ezen szép szavakkal zárja: „Tisztelt küldőim és szeretett polgártársaim! Az isteni gondviselés oltalma alatt, a magyarok Istene adja és meg is fogja adni, hogy az uj alkotmány épülete szilárditott talpkőre tevődjék le, és ezen nagyszerü átalakulás eredményébe áldás s üdvösdus legyen, engedje, hogy édes honunk s nemzetünk jövője tartós legyen, távoztasson el minden szerencsétlenséget. Már most bekövetkeznek a munka napjai, erő, állhatosság, szilárd akarat, tiszta szándék és a közjó érdek legyenek a munkálkodás kalauzai és vezéresillaga. Áldjon meg bennünket a szent gondviselés s isteni szent lelke világitson e nagy feladat szerencsés megoldásában."

Március hó 23 án kelt levelében a többi közt arról küld értesitést, „hogy a nagy honfi, honunk üstökös csillaga Deák Ferenc harmadnap óta Pozsony falai közt vagyon a tanácskozmányokban résztveendő, hála az Urnak"!

E nap fontos eseményeképp még közli, hogy gróf Batthány Lajos tárca nélküli miniszterelnök a mai ülésben az országos K. K. és R. R.-nek a magyar minisztérium tagjait névszerint eléterjesztette u. m.: Szemere Bertalan belügyi tárcával, herceg Esterházy Pál ausztriai érintkezési, Kossuth Lajos pénzügyi, báró Eötvös József nevelési, Mészáros Lázár hadi-, gróf Széchenyi István közlekedési, Klauzál Gábor földmüvelési és Deák Ferenc igazság minisztere.

A nemes magistratus mindezen becses- és az egész magyar nemzetet tespedéséből felvillanyozó értesitéseket, — mint egyébb történeti jelentőségü leiratokat, — például István Nádornak 1848. évi március hó 17-en kelt hivatalos rendeletét, melyben a városi tanácsot értesiti, hogy Ő császári és apostoli Felsége őtet mint az ország Nádorát és királyi helytartót teljes hatalommal felruházta; gróf Batthány Lajos urat pedig egy független magyar minisztérium elnökévé oly formán kinevezte, hogy minisztertársait királyi megerősités végett tegye javaslatba, — elintézésképp a választott községgel közöltette és utóbbi rendeletet azonkivül meg — kivételesen — a városház kapujára felfüggesztés utján közhirré tétette, vagyis elintézte ép oly formán, mint a magyar kir. udvari kincstári hivatalnak egyébb — pl. március ho 20 án tartott ülésében „Austria örökös tartományaiból Magyarországba behozandó vagyonokból behajtani szokott levonási dij megszüntetése iránt" ide érkezett rendeleteit elintézni szokta.

A nemes magistratus a sablonos ügyek — és azon kérdések elintézése közt, melyek akkor az egész magyar nemzetet erős hullámzásba hozták, — nem tudott külömbséget tenni, pedig mily óriási az! Sem a korszakalkotó követi, sem a nádori és az első független magyar miniszterelnöki leirat a hivatali körök lelkéből egy örömteljes, örvendező szót nem váltott ki. Mintha a nemes magistratus kellemesb s kedvesebb hangra nem is lett volna berendezve! Magyarországnak évszázados vágya, kivánsága beteljesedett; szebb, boldogabb uj korszak nyilt meg számára; a nemzetnek minden igaz, hű fia ünnepelt; örömtüzek égtek szerte az országban; és városunk jegyzőkönyveiben minderről semmi nyomát nem találom. Egy sort sem a nagy eseményekhez mért méltó ünnepélyes fogadtatásról.

Mit jelentsen ez az uj korszakkal szemben, mely után milliók áhitoztak? A nemes magistratus talán azon szellemtől volt saturálva, mely gróf Apponyi üdvözlésére inditotta? Ez üdvözlés csak egyszerü udvariassági aktus akart lenni? Vagy a magistratu lelkében is azon kicsiny felfogás lakozott, ami Fischer József és Romwalter Samu akkori városi

Az ipartestületi megbizottakat választották meg mult héten 1917 évre és pedig ugy a városi mint a járási hatóság mellé. A választásnál Gömbös Ernő főjegyző mint iparhatósági biztos volt jelen. A városi tanács mellé megválasztattak: Sass Samu, Tángl Adolf, Magyar Antal, Csánics Károly, Simon Antal, Hammer János, Kaippel Tófor, Töpfer Gyula, Koller Mátyás, Balikó József, Gruber Sándor, Schätzel Lajos, Borhi János, Schlapfer Károly, Dreisziger Ferenc, Hammer József, Jésztl József, Adler Simon, Kámpits Gyula, Isovits István. — A járási szolgabirói hatóság mellé: Gaál József, Flamisch Gusztáv, Hammer József, Horváth Mátyás, Schermann István, ifj. Brader Samu, Havrlant Károly, Németh Ádám, Schaár József, Dorner Ferenc, Kálmán Lajos, Linzer Mihály, Ruszke Lipót, Riemann József, Dömötör Gyula, Dora Lajos, Fabianits János, Roth Ferenc, Varga Ferenc, Hacker Samu.

A negyedik népfölkelő szemle hétfőn és kedden tartatott meg. Polgári elnök volt Somogyi M. megyei főügyész, katonai elnök Boér Gusztáv ezredes, sorozó tiszt Battestni Oszkár hadnagy, orvos Dr. Groh Rezső, a városi hatóság részéről Kőszegi József rendőrkapitány, Dr. Kovács István t. főorvos, a járási hatóság részéről Dr. Guáry Leó tb. főjegyző h. főszolgabiró és Dr. Lauringer János járási főorvos. A sorozás eredményét közölni tilos lévén, csak annyit jegyzünk meg, hogy az eredmény igen kedvező volt és a sorozásra került gimnázisták majd mind beváltak, — igaz, hogy oly feszesen is léptek a bizottság elé, hogy már ekképen is kifejezték katonává való avatásuknak kivánságát és akik testileg kissé gyengébbnek látszottak, még kérő szóval is megerősitették hazafias szándékukat.

A burgonyahiány sok szegény családnak élelmezését nehéziti meg. A városi hatóság három hónapja mindenféle eszköz igénybevételével igyekszik a megrendelt és előre kifizetett, sőt a központból ki is utalt burgonyához jutni s még sem sikerül. Panasz folytán most a személyesen megsürgetett pozsonyi megbizott végre kész elküldeni két waggonnal, de ráfizetést igényel, mert a burgonya maximális ára januárban több mint volt októberben, a megrendelés és pénzküldés idején. Ezt az eljárást a városi hatóság is megsokalta és elküldte panaszát most a Közélelmezési Központhoz Budapestre közvetlen Kürthy báróhoz, a burgonya központnak és pozsonyi megbizottjának eljárásának közlése mellett és azon kérdéssel, vajjon van-e joga a megbizottnak ahhoz, midőn a krumpli szállitást már novemberre és decemberre is beigérte, a város közönségét krumplinemküldéssel nemcsak koplaltatni, hanem e koplaltatásból még anyagi hasznot is kiharácsolni? — Kiváncsian várjuk, vajjon miként és mikor lesz foganatja ennek a sajátságos krumpliközpontositó megbizottságozásnak. Egyelőre a közönség a városi hatóságot okozza. Nem is lehet ezen csodálkozni. Ki tudja azt elhinni, hogy azért van Központ és megbizott, hogy 3 hónapon át ne lehessen két waggon kiutalt burgonyát kapni. Hát mikor kapják azok, akiknek még ki sem utalták?

A háboru hőseinek megörökitése. A belügyminiszter a hősök emlékének megörökitéséről nyujtott be törvényjavaslatot. Eszerint mindazok emlékét a kik a most duló háboruban a hadrakelt sereg kötelékében hiven teljesitették kötelességeiket, őrizze meg a késő utókor hálás kegyelettel. Minden község (város) anyagi erejének megfelelő méltó emlékkel örökitse meg mindazok nevét, akik a háboruban életükkel áldoztak. A részletes szabályokat a belügyminiszter rendelettel állapitja meg. Kőszeg városa már 1915 ben hozta meg ezirányti határozatát és a gabona bevásárlás közvetitési illetményekből már alapja is van e célra.

Az evangélikus lelkészek. részére a kormány kiutalva az 1917. év első felére járó korpótlékot és kongruát.

A 18 éveseknek katonai jelentkezését hirdeti a hatóság nagy falragaszokon. E hó 18-ig kell jelentkezniök.

A petroleumhiány megszüntetése végett, másrészt a bevásárló közönség visszaéléseinek ellensulyozására, de azért is, hogy a kereskedőknek indokolatlan kereskedelmi fogásait lehetetlenné tegyék, a petroleum beszerzése is csak hatósági jegy ellenében történik a jövőben. Megállapitották, hogy egy szobára havonkint 3 liter jár és azon kereskedőnél lesz kapható, ki a petroleumjegy lebélyegzése mellett azt a fogyasztó részére beszerzi. Hogy mely naptól kezdve lép életbe az uj petroleumrend, még nem tudjuk, de igazán kivánatos lenne, hogy mihamarabb, mert egyes kereskedők igazán eléggé el nem itélhető előnyöket zsákmányolnak ki azoktól, kik reá szorultak.

Burgonya szétosztás volt szombaton délelőtt a bencések kertjében. A katholikus Népszövetség ott vermelt el ősszel mintegy másfél waggon burgonyát azon időre, mikor a szegényebb néposztály élelmezésére nagy szükség találna beállani. Ez most a leszállitott lisztadagok mellett és a hatóság által rendelt burgonya elmaradása miatt bekövetkezett. Az elvermelés ugyan sok kárral járt, mert majdnem egy harmada rothadt el, — meg hiába történt az elvermelés nagy titokban, mégis meglopták, — mindazonáltal csak 28 filléres ár mellett történt az elárusitás és 50 kilóig vehetett egy-egy család. Ez a előrelátó gondoskodás is csak dicséretére válik a közélelmezést segitő szövetkezet vezetőinek.

1916 évi népmozgalmi statisztika. Kőszeg városban 1916-ban volt 134 születési eset, 6-al kevesebb mint az előző évben, mely szintén az átlagszámnál 40-el kevesebb, — ebből 59 fiu, tehát a felénél jóval kevesebb, dacára annak, hogy 4 ikerszülés volt és ezek a fiuk rovata javára szól. A statisztika tehát ellentmond ama szokásjóslásnak, hogy háboruban több a fiunemzés. — A házasságok száma az elmult évben 35 volt, az előző évnek 44 esetével szemben, mikor még sürgős háborusházasságok történtek. Az átlagszám 50—60. E csökkenés a következő esztendők népmozgalmára kétségtelen hátrányos lesz. Házasságon kivüli születési eset helyben 7 volt, ugyanannyi mint mult évben és mint máskor is előfordult, tehát a háborus helyzetnek e tekintetben semmiféle befolyása nem volt. — A halálozások száma nagyon emelkedett. 1916 volt 196 haláleset, az előző év 176 esetével szemben, ami valószinüleg a háboru okozta sok bánatnak és még inkább a megrosszabbodott táplálkozási viszonyoknak tudható be, — talán még a gondosabb gyógykezelés hiányának is. Ezen halálesetek közül 14 a harctéren elesett hősöké, de nem csak helybeli, hanem az itteni kórházban elhunyt saját hadseregünk tagjai-é. — A kórházban elhunyt ellenséges foglyok száma 1916-ban volt 76, az előző évben csak 47. Ezt a különbözetet az idézte elő, hogy a helybeli tartalékkórházba főleg előrehaladott tüdővészes betegeket küldtek.

Nyulat találtak két elfogott román katona fogolynál. A Kőszeg-rohonci uton fogattak el, valószinüleg ott szerezték be pecsenyének. Minthogy elvágott nyakkal találták náluk, bizonyos, hogy élve fogták, ebben nagyobb ügyességet kifejtve, mint a harctéren, ahol őket fogták el. A nyulat a hatóság a szegény alap javára értékesitette.

Kihágások pénzbirsága fejében a rendőrkapitányi hivatalban 1916-ban 2862 korona folyt be, melynek fele az országos alapot illette, másik fele a várost jótékony célokra. Az előző évben 1147 korona volt a bevétel. A kihágások száma nem igen változott. 1915 ben 247, 1916 ban 234 volt. A nagyobb pénzbirság-bevételt az élelmi cikkek aránytalan árdrágitása, az élelmicikkek, főleg a tejnek hamisitása és a termések be nem jelentése vagy igazolatlan őrlése miatt alkalmazott sulyosabb büntetések eredményezte.

A tejtermékek árát országosan maximálták. A teavaj ára 12 K. 80 f., k közönséges vaj-é 8 K. 60 f. a turó ára 2 K., kicsinybeni ismeteladásra 2 K. 40 f., kilonkint. Minthogy a tejtermékbehozó mérleget magával nem hoz, a hatóság a literenkinti árra átszámitva fogja közhirré tenni.

A kávé hiánya s az ezzel összefüggő visszaélések meggátlása végett a polgármester a helyben feltalálható egész kávékészletet rekviráltnak jelentette ki és ezentul a kereskedők csakis hatósági utalványra adhatnak el, természetesen a maximális ár betartása mellett, mely csak 15 korona és nem 24, amennyit egyes kereskedők sutyomban követelni merészkedtek.

Járdanemtisztitás miatt vagy 40 háztulajdonos ellen történt feljelentés. Van közöttük olyan is, akit már háromszor megbüntettek. A hatóság a mulasztókat szigoruan fogja megbüntetni, mert a járda tisztántartása, különösen havas, fagyos időben fontos közérdek.

Az időjárás a mult heti nyárias, esős napok után hirtelen télire csapott át. Hó boritja a hegyeket, a mezőt, keveset fagyott is éjjelente, de annyira még nem szállott zéró alá, hogy a jégtermelést lehetővé tegye, melyre mindenütt készültek.

Rendelet a III. oszt. kereseti adó 1917—1919. évi kivetéséről. A III. osztályu ker. adónak 1917—1919. évekre leendő kivetése tárgyában rendelet jelent meg. Ez adónak a törvényben megállapitott három éves időszaka 1916. év végével lejárván, a pénzügyminisztar elrendeli 1917. évtől kezdve három év tartamára szóló érvénnyel a kivetést és pedig az 1916. évi kivetés alaján. Az adóhelyesbitést illetőleg a rendelet akként intézkedik, hogy az adófizetésre kötelezett fél bizonyos esetekben kérheti a kereseti adónak helyesbitését, leszállitását, a pénzügyigazgatóság pedig indokolt esetekben annak felemelését. Kimondja a rendelet, hogy a hadi nyereségadó és jövedelemadó kivetésénél alapul szolgáló adatokat a harmadosztályu kereseti adó helyesbitése céljából felhasználni nem szabad.

Ismét cukorinség volt a városban, mert a december hóra szóló küldemény a hatóság minden utánjárása, táviratozása, telefonozása dacára sem volt idején megszerezhető, habár a cukorközpont már december 24 én értesitette a várost, hogy a büki cukorgyárnál utalta ki. A polgármester végre oda is küldött megbizottat. A cukor holnap végre megérkezik vasuton.

Összeirják a cipőkészleteket. A kereskedelemügyi miniszter leirt a soproni iparkamarához, hogy hivja fel mindazokat, akik cipőkészletekkel rendelkeznek, (kereskedők, gyárosok, iparosok), hogy a meglevő készleteiket az alábbi csoportok szerint azzal jelentsék be: 1. utcai cipők bőrtalppal, mindenféle kivitelben és bármilyen bőrből; 2. utcai cipők fatalppal, bármilyen anyagu felsőrésszel. Mindkét csoportnál külön-külön feltüntetendő, hogy hány pár férfi, női és gyermekcipőből áll a készlet.

Zsiradékok, mosószappan és mosópor postai szállitásának eltiltása. A buza, rozs, árpa, tengeri és rizsliszt, valamint mindennemű szalonna, háj, zsir és sertéshus postai forgalmának korlátozásáról kiadott rendelkezéseket a kereskedelmi miniszter kiterjesztette az állati és növényi zsiradékokra, mosószappanra és mosóporra is. Vagyis a magyar szent korona országainak területén kivül fekvő helyekre szóló, most felsorolt tartalmu csomagoknak postán való szállitása tilos.

Amnesztia. Megirtuk, hogy a király megkoronáztatása alkalmából számos elitéltnek büntetését általánosan kegyelem utján elengedte s egyszersmind felhatalmazta az igazságügyminisztert arra, hogy javaslatot tehessen oly január 1 ig jogerősen elitélt egyének megkegyelmezése tárgyában, akik az általános kegyelemben nem részesülnek, azonban a kegyelemre méltóknak látszanak.

---

irnokok lelkét hatotta át? — Ezek nem arra figyeltek, vajjon az uj törvények szükségesek, hasznosak, üdvösek e, hanem vajjon ezek érdeküket kielégitik-e? S miután a szőlődézsma eltörlésével — mint előadják — évi 8—12 pengő forint, a nemzeti őrsereg felállitásával, ahová minden iparos polgári oklevél nélkül is beléphetett, melyeket eddig ők szoktak dij fejében kiállitani, szinte mellékjövedelmet veszitettek, hát a városi közgyüléshez intézett beadványban ékes német nyelven kijelentik: „hogy ha egész testületek, községek nem is tudják tagadni a törvényhozásnak áldásait, mégis vannak egyesek, kiknek ezen törvények kárt okoztak." Nagy visszhangot akart adni a városi magistrátus polgárai lelkületének, kik jó módban s eddig is kivételes és kiváltságos helyzetben, kevésbbé fogékonyak lettek volna a nagy reformok iránt? —

Ezt lehetetlennek tartom. A város polgárságának egyébb tényei alapján más konkluzióra kell jutni.

E város polgárai – egyes esetektől eltekintve, — ami elődeink a haza igaz, hű és jó fiai voltak. Államfentartó elem. Ha hazafias érzésüket nem is fejezték ki oly feltünést keltő módon, mint például a debreceni civisek, azért ez országhoz való ragaszkodásuk ép oly mély volt, mint az-é. Elődeinknek helyzete 1848-ban korántsem volt türhetetlen, sem elviselhetetlen a bekövetkezendő korszakra nézve, még sem gondoltak első sorban kiváltságos állapotukra, hanem hiven követték azon hazafiakat, kiket a nemzet maga mint vezéreit választotta. Ennek nyomát találom március hó 24 én, április 29 én és midőn édes hazánkra számos ellenségeink reánktörtek és áldozatra volt, szükség, a későbbi időben felvett jegyzőkönyvekben.

A március hó 21 én tartott ülesben a választott polgárság inditványozta: válasszon a közesend és béke fentartására állandó bizottságot, a tanácskozásokban resztvehessen mindenki és legyenek nyilvánosak. (Ismeretes, hogy sok helyen akkoriban zavargások voltak. Nálunk egy Krötzl József nevü polgár izgatott.)

Ez inditványt egyhangulag elfogadván, a bizottságba választották a tanács tagjain kivül a választott polgárság részéről Pados János, Unger József szószólók, Weinhofer Károly, Szovják József, Klugel József, Polster András, Eitner Ferdinánd és Gerhauser Zzigmond, a külpolgárság részéről Lauringer János, Czeke József, Leitner János, Roth Ferenc, ifj. Tipka Antal, Schneller Ferenc, Reichard Adolf, és Reithammer Antal, tiszteletbeliek részéről Gaál József, Takács Sándor, Kulcsár István, Hrabovsky János, Zsoldos Ferenc, Remete Sándor, Tőkéssy Antal s Markovits Antal.

(Felvilágositásként megjegyzem, hogy a választott polgársághoz azok tartóztak, kik valami bizalmi állást töltöttek be polgártársaiknak választása folytán, mint például a népszólók, a polgári gárdának tisztjei (Tipka, Polster,) a külpolgárok se hivatalt, se egyébb bizalmi állást nem foglaltak, — a tiszteletbeliek alatt pedig érteni kell a honorációhoz, vagyis az intelligenciához tartozókat.)

Még hivebben fejezi ki polgárságunknak belső érzületét az április hó 29-én megtartott nyilvános ülés. Ez ülésen elhatározták és pedig e szab. kir. város polgársága-, egész közönségének kivánsága folytán, „hogy a nemzeti minisztériumhoz külön üdvözlő feliratot intéz, melyben iránta ernyedetlen bizodalmát, tiszteletét, teljes hazafiui érzelmeit nyilvánitja és abban a várost hathatós pártfogásába ajánlja." Egy külön határozatban pedig elrendeiték „a város némely középületén és nyilvános helyein még létező császári ausztriai szinek Magyarország szineivel illetőleg cimereivel való felcserélését (Rohonczy Ignác császári biztos dec 31-én visszaállitatta) és miután — irja tovább a jegyzőkönyv — „az egész nemzetre boldogitólag felderült azon legfontosb nap, melyen e hon közkivánatai beteljesülvén, a törvényes szabadság alapján leteendő korszerü alkotmány alkotása kivivatott és felséges Urunk királyi kezéből megadatott", Szaivert József városkapitány, Remete Sándor és ifju Menyhárt Lászlóból álló bizottságot küldötték ki. E bizottságnak feladata lett volna javaslatot tenni „mulhatlan örökitésül és az utókorok is örök emlékeül a városnak mely nagyobb terei s uteájának neve változtatassék át azon személyek neveire, kik magukat e kor nagy eseményeiben kitüntették," de mivel a bizottság javaslatát be nem adta, a határozatnak utóbbi szakát valószinüleg nem hajtották végre, — legalább én nem találom nyomát.

Megtaláltam azonban még azt, hogy április hó 13 án megtartott nyilvános ülésben „kifejlett nemzetiségünk és alkotmányunk átalakulása öröm jeléül" nemzeti lobogónak elkészitését s a városházán való kitüzését határozták el.

Még visszaemlékezni rá is borzasztó, hogy 1848 előtt ne lett volna középületeinken magyar lobogó és magyar cimer. Hát csoda-e akkor, ha bekövetkezett 1848 március 15-ike? —

— a. j. —

Az élelmiszeradagok megállapitása. A közélelmezési Hivatal legujabb rendelete szerint igénybe veszik a háztartásoknál talált élelmiszerkészleteket. Ehhez első sorban szükséges, hogy az egyes személyeket megillető adagokat a különböző élelmicikkekre megállapitsák. Herbst Géza alispán elnöklete alatt hétfőn a városok polgármesterei értekezletet tartottak és megállapitották az egyes személyeket megillető adagokat. Személyenként és havonként hüvelyesekből egy kilogramm, zsirból egy kilogramm, kávéból tizenkét és fél dekagramm, burgonyából pedig naponként fél kilogramm illeti meg a fogyasztókat. A polgármesterek a szükséges előmunkálatok elvégzésével néhány nap mulva teszik meg a jelentésüket, melyeknek beérkeztével megkezdik a háztartásokban talált készletek szétosztását.

Az Elektro-Bioskop mai müsora: 1. II. rész Ferenc József király gyászünnepségeiről. 2. X-papa. 3. Szerelmi balsiker. (Vigjáték.)

Vidéki hirek.

Rosenberg Gyuláné alapitványa. Részletesen is meriettük azt a nagyszabásu, kétszázezer koronás alapitványt, amelyet özv. Rosenberg Gyuláné tett, hogy annak kilencezer koronát kitévő évi kamataiból a háboru vasi egyébb szegényeknek egyszersmindenkorra megélhetést biztositó segélyt adjanak. A vármegye alispánjához az első évi kamatok kiosztására kihirdetett pályázatra tizennégy kérvény érkezett be.

Az uj körmendi ev. lelkész. Kapi Béla volt körmendi ev. lelkésznek szombathelyi ev. lelkésszé való megválasztásával megüresedett körmendi ev. lelkészi állást vasárnap töltötte be a körmendi ev. gyülekezet. A választó közgyülés egyhangu lelkesedéssel Zongor Béla uraiujfalui ev. lelkészt választotta meg és elhatározta, hogy a megválasztásról a közeli napokban küldöttség utján fogja értesiteni. Zongor Béla a körmendi ev. lelkészi állást Kapi püspöknek szombathelyi lelkészi tisztébe való beiktatási után fogja elfoglalni.

Eltünt sertés. Németh István ősanordi gazdának egy hizó sertése néhány nappal ezelőtt a sertésólból elszabadult és eltünt. Az elkóborolt sertést a gazda kerestette, a keresés azonban nem vezetett eredményre. A csendőrség is megindította a nyomozást s megállapitotta, hogy a sertést Tömörd mellett a majorok közelében valahol elrejtette. A csendőrség a tettes személyének kiderítése iránt tovább folytatja a nyomozást.

A vármegye adózása. A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint a mult hónapban, állami egyenes adóból 5.225,509 korona előirt tartozással szemben befolyt 4.927,526 korona. A folyó évben tehát 172.099 koronával kedvezőbb a befizetés a mult évinél. A hadi jövedelemadóból az előirt 896.543 koronával szemben befolyt 669,139 korona. A befizetés mérve a mult évinél 64.825 koronával kevezőtlenebb. Az 1916 évben a jövedelemadó kötelesek száma az 1915. évi 233-al szemben 341-re emelkedett, s igy az adó emelkedése részben az adózók számának szaporodásából származik. Az 1916 évben a jövedelemadóban nagyrészt az ingatlan birtokosok adóztak, a kiknek jövedelme az 1916. évben néhány eset kivételével nem emelkedett, emelkedett azonban a jövedelem a kereskedelem és ipari vállalatoknál; az 1916. évben az adózók számát ezek szaporitották s fokozták az 1916. évi jövedelmet. Az 1916. évre a bizottság által megállapitott adóalap volt 10,630.726 kor. 79 fillér, ennek jövedelemadója 459,005 kor. 18 fillér, és 4290 kor. pótlék. Az 1916. évre megállapitott 16.867.972 kor. 86 fillér adóalap után pedig 764,296 kor. 42 fillér jövedelemadó és 5782 kor. 15 fillér pótlék vettetett ki, tehát az előző évi megállapitással szemben 305.467 kor. 87 fillér, vagyis mintegy 75 százalék emelkedés mutatkozik.

Az internált vasmegyeiek. A Belügyi Közlöny legutóbbi száma közli, hogy Angliában a következő vasmegyeieket internálták: Makrai István Csönge, internálási helye Douglas. Péter Károly Máriafalva, internálási helye Canada. Reif János Rábafüzes (Canada). Reif Mihály Rábafüzes (Canada). Stranzl Rezső Szentmiklós (Canada). Sulyok János Egervölgy (Canada). Tiwald (Tevald) József Nagynémetszentpéter (Travis St. Barry Pork.) Todoriei (Togzorats) János Olaszka (Stratford). Varga Elemér Porpác (Alexandre, Egyptom.)

Vasmegyei tanitók a háboruban. Vasmegye tanitói is kiveszik részüket a háboruból. A tanfelügyelőséghez beérkezett hiteles adatok szerint a hadbavonult vasmegyei elemi iskolai tanitók eddig huszonhárman haltak hősi halált s huszonnégyen eltüntek. A tanfelügyelő legujabban Rác Károly egervári, Gabriel Jenő rumi, Csuper Flórián nagysitkei, Fröch József nagyszentmihályi és Töpfer Gyula körmendi tanitó hősi haláláról kapott értesitést.

Bük hadikölcsöne. Az ötödik hadikölcsön az egész országban fényes sikert ért el. A lelkes áldozatkészség dicséretesen nyilatkozott meg Bük községben melynek hazafias polgárai az ötödik hadikölcsönre 98 ezer koronát jegyeztek.

Egyházmegyei hirek. Rathner Mihály c. kanonok, szentszéki tanácsos, pinkafői plébános nyugalomba vonult. A megyéspüspök ideiglenes adminisztrátornak Michel Károly rohonci káplánt rendelte Pinkafőre. Haszler János pinkafői káplán Nagyszentmihályra, Szeidl József nagyszentmihályi káplán pedig Rohoncra küldetett.

A vasuti tarifák fölemelése. Egy estilap arról értesül, hogy a kormány hét törvényjavaslatot fog a képviselőház elé terjeszteni. Ezek között lesz egy vasuti javaslat is, amely a tarifák 30 százalékos emelését foglalja magában.

A telefonbeszélgetés korlátozása. A háboru rátette kezét a telefonra is és regulát állit fel, hogy ki meddig diskurálhat ezentul Edison találmányán. A hivatalos lap hétfői száma ugyanis kormányrendeletet közöl, amely szerint a kereskedelmi miniszter a háboru következtében beállott elháríthatlan nehézségek miatt a környékbeli és törvényhatósági távbeszélő forgalomban váltott beszélgetések időtartamát a helyközi beszélgetések időtartamával egyezően, öt pere helyett három percben állapitják meg. A megkezdett háromperces beszélgetések a rendelet értelmében csak akkor hosszabbithatók meg három perccenkint a hivó fél kivánságára, ha az igénybevett összekötő áramkörön más beszélgetés nem vár lebonyolitásra.

A tehéntej és termékei forgalmának szabályozása. A hivatalos lap szerdai száma kormányrendeletet közöl, amely szerint tejporit, valamint általában mesterségesen fokozott zsirtartalmu tejet a közvetlen fogyasztás céljára eladni, vagy forgalomba hozni tilos s a tej feldolgozását és felhasználását az országos közélelmezési hivatal elnöke e szükséghez képest szabályozhatja. Ugyanez szabályozza a termékek felhasználásával készült sajt gyártásával iparszerüleg foglalkozó már létező üzemeket is és ő adhat engedélyt ily uj üzemek megnyitására. A közélelmezési hivatal elnöke fogja időről időre a tehéntejből készült vaj legmagasabb árát is megállapitani. Budapesten a vaj maximálára 12·40 K.

Hirek a háboruról.

Az antant Amerika elnökének békeközvetitő ajánlatára azt feleli, hogy csak minden elfoglalt terület visszaadása, Európa uj felosztása. Törökországnak Európából való eltávolitása teljes kártérités és Németország katonai leszerelése hozhatja meg a békét.

Kétmillió olasz tartalék. A szövetségesek római haditanácsa tökéletesen megegyezett az együttes tevékenységben. A két millió fényi olasz tartalék célszerü felhasználása dolgában megállapodtak. A tartalékokat azon a frontszakaszon fogják harcbavetni, ahol a legnagyobb kilátás van sikerre.

Kormányválság Oroszországban. Trepov orosz miniszterelnököt és Ignatiew földmivelésügyi minisztert nyugdijazták. Galicin herceget, a szenátus tagját miniszterelnökké nevezték ki.

Galac ostroma. Galacot 60 órája az ellenség ágyuzza. Több helyen tüzvész dühöng. Az oláh háboru döntő stádiumába jutott. Az oroszoknak most már nemcsak az oláh terület egy részét, hanem a Szereth mentén már orosz területet kell védeniök. A védelmet Szaharow tábornok vezeti.

Az oláh király és családja Franciaországba megy. Az oláh király családjával együtt ideérkezett. Pár napi ittartózkodás után Franciaországba utazik az oláh király s családjával együtt ott várja be a háboru végét.

Olasz repülőtámadás Nabresina ellen. Az olasz vezérkar közlése szerint repülők Nabresinára két mázsányi lövedéket dobtak, azután sértetlenül visszatértek.

Galac lángokban áll. A központi hatalmak ágyutüze következtében Galac lángokban áll. A távirovezeték az antant seregekkel megszakadt.

A Szeret mögé üztük az ellenséget. A Putna torkolata és Focsani között az ellenséget a Szeret mögé vetettük. A Susitánál az oroszok és a románok megkisérelték, hogy csapataink nyomásai alól nagy áldozatokkal járó ellentámadások árán szabaduljanak. Erőfeszitéseik sikertelenek maradtak. További tervesztesség, 900 emberuk fogságba kerülése és 3 gépfegyver elvesztése volt ott a legutóbbi két harci nap eredménye az ellenség számára.

A román hadjárat döntő stádiumban. Galacz napok óta ágyutüzben áll. A román hadjárat döntő stádiumba jutott, mert most már Oroszországnak a Szereth mentén saját területét is védenie kell.

Eltünt az oláh hadsereg. Romániában foglyul ejtett ellenséges katonák meglepő egyöntetüen azt vallják, hogy Szacharow tábornokot elbocsájtották, mert a Duna és Babadag erdős, dombos vidéket, mely a védekezésre kiválóan alkalmas, nem tudta tartani. Az egész román hadsereg eltünt a harctérről. A román harctéren ma már csak orosz haderők harcolnak. A foglyok szerint kilenc orosz hadtest küzd román földön. Kötelékükbe egyetlen román hadosztály tartozik, mely a Gyimesi szoros közelében fejt ki ellenállást. A románok teljes katonai összeomlásának az az oka, hogy elvesztették csaknem az egész tüzérségi anyagukat, gépfegyverállományukat, valamennyi arzenáljuk és fegyvergyáruk Mackensen kezére került, elvesztették vasuti anyaguk tulnyomó részét, azonkivül nemcsak foglyokban vesztettek rengeteg embert, hanem aránytalanul sok halottjuk is van. Az összeomlás legfőbb oka az, hogy a román hadsereg egyes kötelékei végleg felbomlottak.

Az antant római tanácskozása. A Stampa szerint a tanácskozáson legfőképen katonai határozatokat hoztak, főként annak a pontnak a meghatározásával foglalkozik, ahol egyesült erőiket a leghatásosabban koncentrálhatják. Tanácskoztak a Wilsonnek adandó válaszjegyzékről, a katonai térképről, főleg pedig a balkáni helyzetről. Briand hosszan tanácskozott Sarraillal. A lapok a macedón hadműveletek korlátozásáról irnak s azt fejtegetik, hogy a balkáni akció feladása lehetetlen. Valonát és Szalonikit az ántánt legfontosabb hóditásának mondják. A Journal des Debats elárulja, hogy a római tanácskozás erkölcsi nyomás akart lenni Olaszországról, hogy Görögországgal szemben erélyesebben járjon el. Popolo d'Italia szerint a római tanácskozások programmja három pontbó lállott; a parancsnokság egyöntetüsége a hadiszerek közössége és a haditerv egysége azzal a céllal, hogy az ellenségi blokkot leggyengébb oldalán támadják. A lap szerint ez a gyenge oldal csak Ausztria Magyarország és Bulgária lehet. Azzal az inditvánnyal szemben, amely Angliában merült föl, hogy Szalonikit üritsék ki, fölmerül az az ellenérv, hogy ezt a pontott inkább jelentékenyen meg kell erősiteni és egyidejüleg minden erővel az orosz, macedóniai és olasz frontról Bulgária és Ausztria-Magyarország ellen kell törni, mindenekelőtt pedig végét kell vetni a Görögországgal szemben tanusitott szentimentálizmussal.

Focsanit elfoglaltuk. Az ellenséget hétfőn Focsaninál ujra megverték. Mig német ezredek a várostól délre és délnyugatra áttörték az ellenséges vonalat, addig Gigingen Lajos altábornagy csapatai az Odobesci területen rohammal elfoglaltak két egymás között fekvő ellenséges állást. Egyidejüleg a Mgr. Odobesci hegyvidéken is visszavetették az ellenséget. Az oroszok az egész arcvonalon meghátráltak. Focsani még aznap elesett 3910 embert elfogtak és 3 ágyut szákmányoltak.

Fényes sikerek Romániában. A Focsanitól délkeletre elterülő vidéken az ellenséget a Rimnic Sarat torkolatáig vetettük vissza. Azok az osztrák-magyar és német haderők, amelyek az ellenséget a Focsani mellétti csatában megverték, győzelmüket kiaknázva elérték a Putnát, amelynek balpartján az oroszok ugy látszik, állást akarnak foglalni. Az ellenség a harc utolsó két napján foglyoknak 99 tisztet és 5400 fönyi legénységet 3 ágyut és 10 géppuskát veszitett.

Németország feltételei. A német nemzeti választmány Wedel herceg elnöklésével tartott ülésen határozatilag kimondotta, hogy a német birodalom háborus céljai megvitatásánál ki kell küszöbölni minden pártviszályt és oly békére kell törekedni, amely nemcsak Németország, hanem szövetségei számára is teljes biztositékot nyujt a jövőre nézve. Követeli a választmány ezen kivül, hogy a fegyverrel meghóditott területek helyett a tényleges hadiállapot és a német érdekek szigoru figyelembevételével kell dönteni. Végre kell hajtani a stratégiai szempontból feltétlenül szükséges határkiigazitást. A tengerek szabadságát nem csak a szövetségesek, hanem a semlegesek részére is meg kell valósitani. Vissza kell szerezni az elveszitett német gyarmatokat és nem szabad lemondani a meghozott áldozatokkal felérő hadikárpótlásról.

Egy tengeralattjáró sikere. Egyik német tengeralattjáró december 27-én az Aegei tengeren a 11,000 tonnás „Gaulois" francia sorhajót torpedólövéssel elsülyesztett. Ugyanez január 1-én a Földközi tengeren a torpedórombolóktól kisért és teljesen megrakott „Inverniа" 14,000 tonnás angol csapatszállitógőzöst, január 3-ikán pedig egy felfegyverzett és erősen megrakott 6000 tonnás ellenséges szállitógőzöst sülyesztett el.

Árverési hirdetés.

Alulirott kir. körjegyző közhirré teszi, hogy a Széchenyi György utcában fekvő 1. számu Blücher féle ház irodámban 1917. évi január hó 22. napján délelőtti 9 órakor megtartandó önkéntes árverés utján eladatni fog. Miről a venni szándékozók ezennel értesitetnek.

Pfeffel János s. k.
kir. körjegyző.

Mosást, vasalást

házhoz fogadok. Cím: Kaszárnya utca 16.

VESZEK régi butorokat, üvegeket, porcellánt, képeket, csipkéket, müfogakat, régi aranyat és ezüstöt. Minden héten Kőszegen vagyok és a legnagyobb árakat fizetem. Kérek értesitést egy levelezőlapon J. HERSCHKOWITZ Szombathely.

TUNGSRAM LÁMPA
gazdaságos, mert
Ahosszu élettartalmu
A minőségért a gyár szavatol.
Kérje mindenütt a „Tungsram" védjegygyel ellátott lámpát.
Gyártja az
Egyesült Izzólámpa és Villamossági R.-T., Ujpest 4
Hazai gyártmány!!

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Kőszeg.